Այգիների հիմնում

Նկարագրություն

Այգիների հիմնման գործընթացը Դիլիջան համայնքում և հարակից տարածքներում Բնապահպանական ծրագրերի իրականացման գրասենյակի կողմից նախաձեռնվել է **«ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքներին հարակից էկոհամակարգերի և համայնքների հարմարվողականության կարողությունների ամրապնդում»** ծրագրի շրջանակում՝ նպատակ ունենալով ստեղծել **կայուն տնտեսական հնարավորություններ**, հատկապես երիտասարդների և կանանց համար, ովքեր հաճախ սահմանափակ մուտք ունեն գյուղատնտեսական գործունեության ոլորտ, միաժամանակ խթանելով պահանջարկ ունեցող

հատապտուղների արտադրությունը՝ հաշվի առնելով Դիլիջանի **զբոսաշրջության գրավչությունը և շուկայի պոտենցիալը**:

Նախագծի հիմնական նպատակն էր ոչ միայն ապահովել լրացուցիչ եկամտի աղբյուրներ համայնքի բնակիչների համար, այլև նպաստել երկարաժամկետ սոցիալ-տնտեսական զարգացմանը՝ բարձրացնելով կենսամակարդակը և խրախուսելով կայուն գյուղատնտեսական պրակտիկաներ, որոնք համապատասխանում են Հայաստանի կայուն զարգացման ռազմավարությանը:

Նախագծի հաջողությունն ապահովելու համար իրականացվել է շուկայի համապարփակ վերլուծություն, որն ընդգրկել է տարածաշրջանային պահանջարկի, մրցակցության, գնային միտումների և վաճառքի հնարավոր ծավալների ուսումնասիրություն՝ հնարավորություն տալով ընտրել առավել եկամտաբեր մշակաբույսեր, ինչը կարևոր է տնտեսական կորուստներից խուսափելու և ծրագրի կայունությունն ապահովելու համար:

Այգիների հիմնումը ներառել է **հողի նախապատրաստում,** կլիմայական պայմաններին հարմարեցված տնկանյութի ընտրություն, ոռոգման համակարգերի տեղադրում և գյուղացիների մասնագիտական վերապատրաստում, քանի որ առանց համապատասխան գիտելիքների և

հմտությունների գյուղացիները չեն կարող արդյունավետ կառավարել այգիները կամ հասնել բարձր բերքատվության:

Բնակչության կրթությունն ընդգրկել է ոչ միայն տեխնիկական հմտություններ, այլև կայուն գյուղատնտեսության սկզբունքներ, ինչպիսիք են **հողի պահպանումը** և **ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործումը**, ինչը կարևոր է ծրագրի երկարաժամկետ հաջողության համար: Համայնքային ներգրավվածությունն ամրապնդվել է **կլոր սեղան - քննարկումների** և փորձի փոխանակման միջոցառումների միջոցով, որոնք խթանել են մասնակիցների համագործակցությունը, գաղափարների փոխանակումը և համայնքի միասնական մոտեցումը՝ նպաստելով **կայուն գյուղատնտեսության զարգացմանը:**

Գյուղատնտեսական ծրագրերի հաջողությունը պահանջում է համապարփակ մոտեցում, որը հաշվի է առնում բոլոր գործոնները՝ **շուկայի վերլուծությունից** մինչև **կրթություն և շուկայավարում,** քանի որ միայն մեկ գործոնի վրա կենտրոնանալը կարող է խոչընդոտել ծրագրի արդյունավետությանը: Կարճաժամկետ հաջողությունները, թեև կարևոր են, չեն երաշխավորում կայուն զարգացում, ուստի անհրաժեշտ է երկարաժամկետ ներդրումներ կատարել՝ ներառյալ մշտական մոնիթորինգ և **համայնքի կարողությունների** զարգացում, որպեսզի ծրագիրը **շարունակի օգուտներ բերել:**

Այսպիսով, այգիների հիմնումը **«ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքներին հարակից էկոհամակարգերի և համայնքների հարմարվողականության կարողությունների ամրապնդում» ծրագրի շրջանակում** ցույց է տվել, որ գյուղատնտեսական ծրագրերի հաջողությունը հիմնված է շուկայի **խորը վերլուծության, գյուղացիների կրթության, համայնքային համագործակցության և արդյունավետ շուկայավարման համակցված մոտեցման վրա**, որն ապահովում է կայուն տնտեսական և սոցիալական օգուտներ՝ բարձրացնելով կենսամակարդակը, խթանելով տուրիստական ներուժը և նպաստելով Հայաստանի գյուղատնտեսության երկարաժամկետ զարգացմանը, սակայն նման նախաձեռնությունները պահանջում են շարունակական ներդրումներ և մոնիթորինգ՝ երկարաժամկետ կայունություն ապահովելու համար:

Աիդա Սարգսյան, ԲԾԻԳ ՊՀ